

Toplantı : 8

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : **1250**

2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifinin Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu ile Anayasa ve Adalet Komisyonu mütalâası ve Bütçe ve Plân Komisyonu raporu (Millet Meclisi 2/290; Cumhuriyet Senatosu 2/256)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 719)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1940 - 9853

22 . 1 . 1969

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 20 . 1 . 1969 tarihli 32 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, 2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı

Not : Bu teklif 4 . 5 . 1966 tarihinde Başkanlıkça İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 17 ve 20 . 1 . 1969 tarihli 31 ve 32 nci birleşimlerinde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 719)

Malî ve İktisadi İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadi İşler
Komisyonu
Esas No. : 2/256
Karar No. : 15

21 . 2 . 1969

Yüksek Başkanlığa

2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi, Komisyonumuzun 20 . 2 . 1969 tarihli toplantısında tetkik ve müzakere edildi.

Tasarı gerekçesinde izah edilen, müzakere sırasında hazır bulunan yetkili temsilciler tarafından verilen tamamlayıcı bilgilere göre:

Gayrimenkul ipoteği yanında menkul mal rehnini teşvik etmek, rehin edilen malları, mal sahibi tarafından kullanılabilmesine imkân vermek suretiyle küçük esnaf ve sanatkâra geniş yardımlar sağlıyan kanun teklifi Komisyonumuzca da uygun görülerek Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul olunan şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Bu raporda Başkan ve

Sözcü	Kâtip		
Muş	Erzincan	Afyon K.	Çanakkale
İ. Bingöl	F. Baysoy	Y. K. Şenocak	Z. Termen
Erzurum	Edirne	Maras	Muğla
O. Alihocagil	M. N. Ergeneli	A. Karaküçük	İ. Karaöz
	Balıkesir	Tabii Üye	
	N. Sarlıcalı	Ş. Özkaya	
		Ek madde 3 hakkında	
		söz hakkım mahfuzdur	

Bütçe ve Plân Komisyonu Başkanlığı

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 2/256
Karar No. : 113

24 . 2 . 1969

Anayasa ve Adalet Komisyonu Başkanlığına

Komisyonumuzun 23 Şubat 1969 tarihli 27 nci Birleşiminde; 2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bâzi maddeler eklenmesine dair kanun teklifinin ihtiva ettiği hükümlerin, Türk Kanunu Medenisine uygunluğu konusunda Komisyonunuzdan mütalâa alınması kararlaştırılmıştır.

Mütalâanın iyedilikle gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Bütçe ve Plân Komisyonu
Başkanı
Yiğit Köker

Anayasa ve Adalet Komisyonu mütalâası

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. : 2/256
Karar No. : 23

19 . 3 . 1969

Bütçe ve Plân Komisyonu Başkanlığına

İlgi : 24 Şubat 1969 tarihli ve 2/256 - 113 sayılı yazıları.

İlgide belirtilen yazıları ile hakkında, ihtiva ettiği hükümlerin Türk Medeni Kanununa uygunluğu konusunda mütalâa istenilen, 2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bâzi maddeler eklenmesine dair kanun teklifi Türkiye Halk Bankası Genel Müdürlüğü temsilcileri ile hazır buldukları halde tekik ve mütalâa olundu.

Teklif, Türkiye Halk Bankası tarafından satınalınıp esnaf, küçük sanatkâr veya bunların kurmuş oldukları meslekî kooperatiflere kredi ile satılan makina, alât, edevat ve teçhizatın yahut adı geçen bankadan alınan krediye karşılık gösterilen alât, edevat ve teçhizatın borçlunun elinde bulunduğu halde Bankaya merhun olması esasını kabul etmiş ve böylece Türk Medeni Kanununa hayvan rehninin yanısıra yeni bir istisna getirilmesini öngörmüş bulunmaktadır.

Teklif metninde de ifadesini bulan aynı haklar herkese karşı dermeyeran edilebilen mutlak haklardanır. Hal böyle iken teklif metninde hüsnüniyetli üçüncü kişilerin iktisaplarını koruya

çak bir düzenleme yer almamıştır. Bu nedenle, mevcut hükümleri ile teklifin, Türk Medeni Kanununun hüsnüniyetli üçüncü kişileri iktisaplarında himayeyi öngören anaprensiplerine uygun olmadığı hususu ekseriyetin oyu ile kararlaştırılmıştır.

Bununla beraber, kredi tahsisi faaliyetleri ile aklı geçen Bankanın iktisadi hayatımıza katkısını da gözeten Komisyonumuz, Bütçe ve Plân Komisyonunun bu husus üzerine eğilmesini ve teklif metninde Türk Medeni Kanununun hükümlerine uygun olarak hüsnüniyetli üçüncü kişilerin iktisaptan doğan haklarını koruyacak yeni bir düzenleme yapmasında fayda ve zaruret görmüştür.

Mütalâaten sunulur.

Başkan
Kastamonu
A. N. Tuna

Bu Raporda Sözeü
Sakarya
M. Tağlı

Cumhurbaşkanınca S. Ü.
L. Akadlı

Balıkesir
N. Demirel

Hatay
Muhalfim
M. Deliveli

İstanbul
E. Özden

Konya
S. Çumralı

Rize
O. M. Agun

Muhalefet şerhi

Küçük sanat erbabını koruyan bu hükümlerin Medeni Kanuna uygun bulunmayan hükümler dahi olsa, özel bir kanun olması sebebiyle özel hükümler taşıması tabiidir.

Kaldı ki orta sınıfın iktisaden ayakta bulunmasını temin edecek hükümleri taşıması ve rejimin teminatı bulunmasını sağlaması bakımından Medeni Kanun hükümlerine aykırı düşmez. Bu sebeple çoğunluk kararına muhalifim.

Hatay
Mustafa Deliveli

Bütçe ve Plân Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 2/256
Karar No. : 135

1 . 4 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Millet Meclisinin 20 . 1 . 1969 tarihli 32 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oy ile kabul edilen, 2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair kanun teklifi, Komisyonumuzun 1 Nisan 1969 tarihli 30 ncu Birleşiminde ilgili Hükümet temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Teklif, Türkiye Halk Bankası tarafından kredi ile satılan makina, alât, edevat ve teçhizatın; yahut, bedelleri bankaca ikraz edilen veya bankadan alınan krediye karşılık gösterilen makina, alât, edevat ve teçhizatın rehin edilmesi suretiyle, esnaf ve küçük sanatkâr, tesis ve işletme kredisi verilmesini öngörmektedir.

Esnaf ve küçük sanatkâr, zürraden sonra gelen en yaygın bir kütle olarak, memleketimizin ekonomik bünyesinde önemli bir yer işgal etmektedir. Özellikle küçük esnafın ekonominin gerektirdiği ölçüler içinde faaliyette bulunabilmeleri için krediye olan ihtiyaçları dikkate alınarak, Türkiye Halk Bankasına, kredi verme imkânı tanın-

mıştır. Ancak, banka, işletme ve tesis kredisini verirken, mevzuat uyarınca bir gayrimenkulün ipotek edilmesini şart koşmaktadır. Halbuki, esnaf ve küçük sanatkâr, genellikle böyle bir gayrimenkule sahip bulunmadığından, bankaca tahsis edilen kredi imkânlarından yararlanamamaktadır.

Bu durum karşısında, teminat külfetlerinin hafifletilmesi ve menkul rehnine cevaz verilmesi, günümüzün ekonomik şartları muvacehesinde zaruret haline gelmiş bulunmaktadır.

Bu zaruret sonucunda hazırlanan kanun teklifi; rehin hakkının, noter dairesinde tutulacak özel bir sicil defterine kaydedileceğini; rehnedilen merhunun borçlu tarafından işletilip kullanılması sonucu elde edilen mamüller üzerinde de temerrüt halinde, bankanın kanuni rehin hakkı olacağını hükme bağlamakta; ayrıca, merhun menkulün değerinin düşmesi veya borcun ödenmemesi halinde yapılacak tatbikat ile, merhun malların, banka ile yapılan anlaşma hilâfına kullanılması halinde uygulanacak ceza hükmünü tesbit etmektedir. Bundan başka, yapılacak muamelelerin, her türlü vergi, harç ve resimden muaf bulunacağı da derpiş edilmiştir.

Esnaf ve küçük sanatkârın; gelişen ekonomik faaliyetlerin gerektirdiği seviyede işletme ve tesis kredisinden yararlanmasını sağlayacak nitelikte bulunan kanun teklifi, Komisyonumuzca uygun mütalâa edilmiş ve benimsenmiştir.

II - Millet Meclisince kabul edilen 1, 2, 3 ncü maddeler Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

III - Teklifin, Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulması da kararlaştırılmıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Ankara
Y. Köker

Sözcü
Sakarya
O. Salıhoğlu

Kâtip
Balıkesir
C. İnkaya

Tabii Üye
Söz hakkım mahfuzdur
S. Karaman

Aydın
İ. C. Ege

İstanbul
H. Berkol

Uşak
M. F. Atayurt

Van
F. Melen

Yozgat
İ. Yeşilyurt

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bazı maddeler eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — Türkiye Halk Bankası Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Türkiye Halk Bankası tarafından satınalınıp, esnaf, küçük sanatkâr veya bunların kurmuş oldukları meslekî kooperatiflere kredi ile satılarak teslim edilen makina, alât, edevat ve teçhizat ile; bedelleri Bankaca ikraz edilen veya Bankadan alınan krediye karşılık gösterilen makina, alât, edevat ve teçhizat, borçlunun elinde bulunsa dahi, Bankaya merhundur.

Bu rehin hakkı, borçlunun meslekini veya sanatını icra ettiği yerdeki noter dairesinde tutulacak özel bir sicil defterine kaydolunur. Merhun mallar ayrıca özel bir sicilde kayıtlı ise durum o sicili tutan yetkili mercilere de bildirilerek sicile işletilir. Banka; merhunun sigorta ettirilmesini de isteyebilir.

EK MADDE 2. — Birinci maddede öngörülen sebeplerle Bankaya rehin edilen merhunun borçlu tarafından işletilip kullanılması sonucu elde edilen mamuller üzerinde de, temerrüt halinde, Bankanın kanuni rehin hakkı vardır.

Üçüncü şahıslar ancak Bankanın alacağını karşılıyan mamullerden fazlasını haczettirebilir.

EK MADDE 3. — Rehinle temin olunan Banka alacağı-

Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin

2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bazı maddeler eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — Türkiye Halk Bankası Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir :

EK MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen ek madde 1 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen ek madde 2 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen ek

Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin

2284 sayılı Türkiye Halk Bankası Kanununa bazı maddeler eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

nın tamamının veya her hangi bir taksitinin vâdesinde ödenmemesi halinde; Banka tarafından borçluya, borcun 15 gün içinde ödenmesi isteğini taşıyan bir ihtarname tebliğ olunur. Bu ihtarnamenin tebliği üzerine borçlu üç gün içinde borcu ödediği veya borcun vâdesi gelmediği hususunda merhunun bulunduğu yer İcra Tetkik Mercii Hâkimine itiraz edebilir. Hâkim basit muhakeme usulü ile duruşma yaparak itirazı en geç bir hafta içinde karara bağlar. Hâkimin vereceği karar kesindir.

Ihtarname süresi içinde veya itiraz halinde itirazın reddini mütaakıp onbeş gün içinde borç ödenmezse Banka; merhunu 15 gün süre ile açık artırmaya çıkarır. Bu süre içinde alıcı çıkmadığı veya verilen bedel borcu tamamen karşılamadığı takdirde, açık artırma süresi 15 gün daha uzatılır. Bu süre içinde verdiği bedel mukabilinde alıcısına muvakkat satışı yapılarak durum borçluya bir ihbarname ile bildirilir. Borçlu bu ihbarnamenin tebliğinden itibaren yedi gün içinde de borcu ödemediği takdirde kesin ihalenin icrası için dosya İcra Tetkik Mercii Hâkimine verilir. Hâkim basit muhakeme usulü ile duruşma yaparak en geç üç gün içinde ihalenin kesinleşmesine karar verdiği takdirde merhun alıcıya teslim olunur. Hâkimin verdiği bu karar kesindir.

Malî ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin

madde 3 aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin

Millet Meclisinin kabul ettiği
metin

EK MADDE 4. — Borçlu gerekli ihtimamı göstermiyerek merhunun değerinin düşmesine sebebiyet verdiği takdirde, mahallî Sul Hâkiminin vereceği mühlet içinde ek teminat vermez veya evvelki hali iade etmezse, Mahkemece Bankaya teminat noksanına tekabül edecek bir miktarın ödenmesine hükmolunur.

EK MADDE 5. — Merhun malları Bankanın muvafakati dışında veya habersiz başka yere nakleden, satan, alacaklıyı ızzar kasdiyle tahrip veya imha eden borçlu, alacaklı bankanın müracaatı üzerine, altı aydan üç seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.

EK MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerine göre yapılacak rehin mukavelesi ile buna ilişkin yargılama, takip ve itiraz işlemleri her türlü vergi, harc ve resimden muafır.

EK MADDE 7. — Yukarıdaki maddelerde Türkiye Halk Bankasına tanınan hak ve yetkiler, yapacağı aynı işler için, Esnaf Kefalet Kooperatiflerine de tanınmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Mali ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin

EK MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen ek madde 4 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen ek madde 5 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen ek madde 6 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen ek madde 7 aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.